

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.05.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

6 Şubat 2023 depremlerinin ardından özellikle Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya ve Gaziantep illerinde kontrolsüz enkaz kaldırma çalışmaları sonucunda oluşan çevresel kirlilik, yalnızca yapı güvenliği ve kentleşme açısından değil; hava kalitesi ve halk sağlığı açısından da çok ciddi bir sorun haline gelmiştir.

2024-2025 yıllarında yapılan bilimsel ölçümler, özellikle solunabilir toz partikülü (PM10) oranlarının, belirlenen ulusal sınır değerlerin 6,2 katına kadar çıktığını ortaya koymuştur. Bu tozlar yalnızca beton ve moloz tozu değil, aynı zamanda asbest, ağır metaller ve kimyasal kalıntılar gibi son derece tehlikeli partikülleri de içermektedir. Bu durum, hem kısa vadede solunum yolu rahatsızlıklarına hem de uzun vadede kanser riski, kalp-damar hastalıkları ve çocuk gelişiminde bozulmalar gibi ciddi sağlık sorunlarına yol açabilmektedir.

Üstelik bu durum yalnızca deprem bölgelerinde yaşayanları değil, bu bölgelerden rüzgarla taşınan kirleticilerin çevre illere ulaşmasıyla birlikte bölgesel çapta bir hava kirliliği sorunu yaratmaktadır. Bu nedenle, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın bu konuda attığı adımlar, ölçüm ve denetim sistemlerinin kapsamı, halkın korunmasına yönelik alınan önlemler ve kamuoyunun bilgilendirilme düzeyi kamu denetimi açısından aciliyet taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. 6 Şubat 2023 depremleri sonrası, özellikle enkaz kaldırma ve inşaat faaliyetlerinin yoğun olduğu illerde yapılan hava kalitesi ölçümleri Bakanlığınız tarafından ne sıklıkla gerçekleştirilmektedir?
2. Deprem bölgesindeki PM10 ve PM2.5 değerlerinin, ulusal sınır değerleri 6 kat aştığı yönündeki bulgular Bakanlığınızın verileriyle örtüşmekte midir? Bu konuda kamuoyuna resmi bir açıklama yapılmış mıdır?
3. Enkaz kaldırma süreçlerinde ortaya çıkan toz partiküllerinde asbest, ağır metal, cam lifi ve diğer zararlı maddelerin bulunup bulunmadığına yönelik bir analiz yapılmış mıdır? Varsa sonuçları nedir?
4. Bu ölçümler sonrasında halk sağlığını korumaya yönelik olarak Bakanlığınızca hangi önleyici veya iyileştirici adımlar atılmıştır? Tozun yayılımını engellemek amacıyla alınan tedbirler nelerdir?
5. Deprem bölgesinde hava kalitesini izlemeye yönelik taşınabilir ve sabit ölçüm istasyonu sayısı kaçtır? Bu istasyonların il ve ilçe bazında dağılımı nedir?
6. Uzun vadeli sağlık risklerine karşı, özellikle çocuklar, yaşlılar ve kronik hastalığı bulunan bireyler için önerilen özel önlemler veya izleme sistemleri var mıdır?
7. Enkaz yönetimi sürecinde Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) veya atık yönetimi yönetmeliklerinin ihlal edildiği tespit edilmiş midir? Varsa kaç projeye idari yaptırım uygulanmıştır?
8. Deprem bölgelerindeki vatandaşlara yönelik olarak solunabilir zararlı tozlara karşı maske dağıtımı, uyarı sistemleri, geçici yer değişikliği gibi koruyucu ve bilgilendirici önlemler hayata geçirilmiş midir?